

Asia: VN/24846/2023

Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen käytön monivuotinen suunnitelma

Yleiset kysymykset

Onko suunnitelmassa ja sen linjauksissa tunnistettu olennaiset asiat?

TKI-toimintaa ja rahoitusta koskevat peruseriaatteet ja suunnitelmat ovat lähtökohtaisesti hyvät. Suunnitelma ei kuitenkaan suoraan tue kaikkia hyvinvointialueita vaan korostaa ainoastaan yliopistosairaaloitten ja yliopistosairaalaa ylläpitävien hyvinvointialueiden sekä tutkimuslaitosten ja yliopistojen roolia. TKI-toiminta on tulevaisuudessa entistä keskeisemmässä roolissa jokaisella hyvinvointialueella ja tämän toiminnan kehittymistä pitäisi tukea systemaattisemmin ja laajemmin eri kannustimin. Yhtenä suurena ongelmana hyvinvointialueen näkökulmasta on myös Business Finlandin linjaukset, jotka eivät mahdollista rahoituksen hakemista suoraan, sillä hyvinvointialueet luokitellaan suuryrityksiksi. Tämä rajoittaa tutkimusrahoituksen saamista entisestään. Lisäksi TKI-neuvostosta puuttuu kokonaan hyvinvointialueiden edustus. Tämä on selkeä puute.

Miten suunnitelma vaikuttaa sektorinne ja/tai organisaationne toimintaan?

Tällä hetkellä vaikutukset konkretisoituvat ainoastaan välillisesti. Käytännössä tämä tarkoittaa yhteistyötä yliopistosairaaloitten, tutkimuslaitosten tai yliopistojen/ammattikorkeakoulujen kanssa TKI-toiminnan osalta.

Huomioidu suunnitelman linjauksiin

Yhteistyö on Suomen T&K-toiminnan vahvuus

Tiivis yhteistyö yhdessä tutkimuslaitosten, oppilaitosten, yritysten ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa on erittäin keskeinen asia T&K-toiminnan kansallisen kehittymisen osalta. Jotta yhteistyö mahdollistuisi täydessä mittakaavassa, tulisi olla käytänteet ja mahdollisuus myös hyvinvointialueelle kohdennettavaan rahoitukseen.

Yritysten kunnianhimoisen T&K-toiminnan lisääntyminen vauhdittaa talouskasvua

- **Yritysten T&K-investoinnit kasvuun**
- **Uusia yrityksiä T&K-toimintaan**

Yritysten T&K-investointien kasvu on tärkeää ja tämä mahdollistuu yritysten tiiviillä yhteistyöllä tutkimuslaitosten sekä hyvinvointialueiden kanssa. Business Finlandin tulee kohdentaa rahoitusta pk-yritysten tarpeisiin peilaten. Keskeistä on huomioida myös sote-sektorin merkittävä T&K-kasvupotentiaali. Tämän vuoksi tulisi mahdollistaa myös hyvinvointialueiden rooli ja kelpoisuus Business Finlandin rahoituksen hakijana.

Uusien yritysten mukaan saaminen edellyttää yritysten tarpeiden parempaa huomioimista sekä rahoituksen parempaa kohdentamista yrityksille rahoittajien toimesta sekä konsortio-/verkostomaisen yhteistyön vahvistamista hyvinvointialueiden kanssa ja rahoituksen kohdentamista tämän toteuttamiseen entistä vahvemmin.

T&K-osaaminen lisääntyy ja T&K-osaajien määrä kasvaa julkisella ja yksityisellä sektorilla tuottavuuskasvun tueksi

- **Uutta tietoa tuottava T&K-toiminta**
- **Tutkijanurat vahvistuvat julkisella ja yksityisellä sektorilla**

Keski-Suomen hyvinvointialueella tehdään merkittävää perustutkimusta sekä kliinistä tutkimusta. TKKI-ohjelmaan on linjattu näyttöön ja tutkimukseen perustuva toiminnan kehittäminen ja tällä tulee olemaan vahva rooli kokonaisuudessaan tiedolla johtamisessa ja päätöksenteossa jatkossa. Perus- ja kliininen huippututkimus yhdistettynä laajaan datapohjaan ja edistykselliseen analytiikkaan luovat puitteet tuottavuuden ja vaikuttavuuden kasvulle. Keskeistä olisi suunnitelmassa huomioida myös ei-yliopistolliset hyvinvointialueet, jotta uutta tietoa tuottava T&K-toiminta kasvaisi sekä hyvinvointialueella että alueellisesti.

Suunnitelmassa linjataan, että tutkijanuria tullaan vahvistamaan panostamalla tohtorin tutkintoa seuraavaan vaiheeseen. Tämä on erittäin tavoiteltava asia ja tutkijaurien mahdollistaminen entistä paremmin myös hyvinvointialueella on kirjattu TKKI-ohjelmaan.

Korkeatasoiset tutkimus- ja teknologiainfrastruktuurit lisäävät Suomen houkuttelevuutta

- **Strategisia vahvuusaloja tukevat infrastruktuurit**
- **Suurteholaskennan kapasiteetin päivittäminen**

Panostaminen tutkimusinfrastruktuureihin on erittäin kannatettavaa. Keskeistä on mahdollistaa valtiollisten teknologisten ja tutkimuksellisten infrastruktuurien hyödyntäminen kaikille TKI-toimijoille tasapuolisesti. Tärkeää on, että niiden käytölle on selkeät periaatteet, mikä suunnitelmassa myös jo todetaan.

Tietomäärien kasvaessa hyvinvointialueilla tarvitaan vahvat puitteet suurteholaskennalle. Erityisesti tekoälyn hyödyntäminen tulee vaatimaan paljon laskentatehoa ja tarve kasvaa koko ajan tiedon määrän ja tarpeiden kasvaessa. Tarve suurteholaskentaympäristöille on olemassa. Hyvinvointialueen osalta käytön mahdollistaminen kustannustehokkaasti on toivottava asia.

Kansainvälinen yhteistyö ja kansainvälisen T&K-rahoituksen hyödyntäminen lisääntyvät

- **EU:n T&K-yhteistyö**
- **Muu kansainvälinen T&K-yhteistyö**

Suunnitelmassa on asetettu tavoite EU-rahoituksen määrän kasvattamiselle. Keski-Suomen hyvinvointialue näkee keskeisenä kansallisen vastinrahoituksen osoittamisen hyvinvointialueiden käyttöön. Tämä kannustaa osallistumaan EU-hankkeisiin ja hakuihin entistä paremmin.

Keski-Suomen hyvinvointialue kannattaa kansainvälisen T&K-yhteistyön lisäämistä.

T&K-toiminnan strategiset valinnat rakentavat Suomen tulevaisuuden menestystä

Strategisten valintojen tekeminen on keskeistä, jotta saadaan aikaan vaikuttavuutta. Valintojen perusteena pitäisi olla alueellinen ja kansallinen kehitys sekä ihmisten hyvinvointi. Suunnitelmassa todetaan, että tutkimus- ja innovaationeuvoston johdolla tunnistetaan strategisia valintoja osallistavassa ja avoimessa prosessissa. Tässä prosessissa on tärkeää olla edustus myös hyvinvointialueilta.

Huomiot muihin suunnitelman osioihin:

Mahdolliset huomiot suunnitelman seurantaan (luku 4)

Ei lausuttavaa

Mahdolliset huomiot TKI-toimintaympäristön kehittämiseen (luku 5)

Toimintaympäristön tulee koskea kattavasti myös hyvinvointialueita, ei pelkästään yliopistosairaaloita.

Leppä Lasse
Keski-Suomen hyvinvointialue